I. évfolyam. Csütörtök, 1882. május 4. 58. szám.

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:
Egy évre . . . 6 frt. — kr.
Fél évre . . . 3 „ — „
Negyed évre . . . 1 „ 50 „
Egyes szám ára . . . 6 kr.
Külföldre egy évre 8 frt. — kr.

Ezen lap megjelenik hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egylet hivatalos közlönye.

Hirdetések közlési dija: minden egy hasábos 1 garmond sorért vagy annak térfogatáért 4 kr. s minden egyszeri közlés után 30 kr. bélyegdij fizetendő. Nagy és többször közlendő hirdetményt a kiadóhivatal árkedvezményben részesit.

A „Nyilttér“ rovatban közlendő czikkek soronkint 10 kr. dijért közöltetnek.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ-HIVATAL:
Kézdi-Vásárhelytt: Szabó Albert könyvnyomdájában. Csik-Szeredában: Székely-Udvarhelytt: Dr. Kábdebó Ferencz, szerkesztő lakásán.
A lap beltartalmát illető közlemények, valamint előfizetési pénzek, hirdetmények, nyiltterek stb. mindhárom szerkesztőségben és kiadóhivatalban elfogadtatnak.

Az uj utcza.

Csik-Szereda, április 30-án.

Lapunk egyik közelebbi számában a nyitandó uj utcza érdekében felszólaltunk, mely közleményünkre vonatkozólag a városi polgármester urtól a következő sorokat vettük:

„Tek. szerkesztő ur!

A „Székelyföld“ 55. számában foglalt vezérczikkre kijelenteni bátor vagyok, hogy a kérdéselt utcza kiépitésének ez ideig legfőbb akadálya az volt s az ma is, hogy a kiépitéshez a mérnöki felvétel szerint 3610 frt 34 kr készpénz-kiadás, nem számitva bele a kisajátitáshoz szükséges pénzösszegeket, s 4506 kézi s 2070 igás napszám szükségeltetik.

Ha ismerné czikkiró ur a város vagyoni viszonyait, aligha személyes érdekekben. hanem inkább azon pénzetlenségben keresné megoldását, melyben Csik-Szereda város pénztára sinylik s abban, hogy a munkaerő, tekintettel arra, hogy az állami uton s a város magánutain egészen igénybe vétetik, teljesen hiányzik.

Különben valamint én, ugy Csik-Szereda város minden polgára, azt hiszem, ohajtja az ige testté lételét, csakhogy megyénk is ezen, különösen Al-Csikra fontos ut kezdésében az igás és kézi napszámok adása által felsegéljen, mi tekintetben a szükséges lépések megtétetnek.

Id. Erőss Elek s. k.
polgármester.“

* * *

Szivesen aláirnók mi is a polgármester ur nyilatkozatának azon részét, hol az utcza meg nem nyithatása okául a város szerény anyagi körülményeit tudja be, ha azt kivántuk volna czikkünkben, hogy a kérdéses utcza azonnal, egyszerre épittessék ki. Azonban, mivel ezt nem kivántuk s nem is kivánhattuk, egy kis megjegyzésünk hozzá fér a nyilatkozathoz. Mi azt mondtuk, hogy az utcza kiépitéséhez hozzá kell fogni s évről-évre a munkából annyit végezni, a mennyit a város anyagi ereje enged. Például az idén ki kell árkolni az utczát, jövő évben egy részét tölteni és igy tovább. Ha azt várjuk, mig Szeredának 3610 frt fölösleg készpénze és 4506 kézi s 2070 igás napszáma áll rendelkezésre: akkor egyuttal még most előre mondjuk ki, hogy az soha sem levén, utcza sem lesz soha. Mikor lesz Szeredának 4506 és 2070 napszáma?! Soha.

Sajnáljuk, hogy polgármester ur „személyes érdekek“ gyanusitását olvasta ki czikkünkből. Mi se nem gyanusitunk, se nem ferditünk soha. Mi tényeket ügyekszünk konstatálni mindig. Ha azt nem tehetjük, akkor inkább hallgatunk, hogysem olcsó gyanusitgatásoknak tért engedjünk. Gyanusitgatásokkal ellenségeskedést lehet szitani, de közügyekben eredményt elősegitni soha. Távol van tehát az tőlünk, hogy mi „személyes érdekek“ összeütközésében keresnők amaz utcza meg nem nyitásának okát. De mert amaz utcza megnyitását ugy a város, mint a közérdek szempontjából elengedhetlen szükségesnek tartjuk, azért sürgettük és sürgetni fogjuk mindaddig, mig az kiépittetik, vagy mig ki nem épithetésének helyes és elfogadható okát nem látjuk. És sürgetni fogunk mindent, minek a közérdek szempontjából szükségét fogjuk látni, mert az a sajtó egyik elengedhetlen hivatása.

A képviselőház szombati ülése voltakép azért volt összehiva, hogy megállapitsák a napirendet a jövő ülésekre. Mindazáltal három felszólalás történt. Az egyik Madarász Józsefé, ki a ház helyeslése között utalt az elnöki jelentésnek ama közjogilag hibás részére, mely ugy tünteti fel a horvát országgyülés által a regnikoláris bizottságba küldött tagokat, mintha azok „Fiume közjogi helyzetének rendezés végett“ választottak volna. Az elnök rögtön kijelentette, hogy a hiba a titkár elnézéséből eredt, mert a horvát országgyülés átiratában korrektül van megemlitve, hogy „a Fiuméra vonatkozólag függöben levő kérdések tárgyalására“.

A másik felszólalás Irányi Dánielé volt, ki fölkérte a ház elnökét, hogy a bizottságokban már letárgyalt törvényjavaslatokról, milyen a kuriai biráskodásról és a keresztyének és zsidók közti polgári házaságról szólók, a jelentéseket a bizottságok által adassa be. Valamint óhajtaná, hogy a bizottságok minél előbb vegyék tárgyalás alá az adókezelésről és a pénzügyi biráskodásról szóló törvényjavaslatokat.

Harmadik felszólalás a Herman Ottóé volt, ki a napirend előtt emlékezett meg a Schulverein ellen történt országos mozgalomról.

*

Szlávy közös pénzügyminiszter lemondásának hirét közli a P. Ll. A nevezett lap szerint Szlávy már egy héttel ezelőtt terjesztette ő Felsége elé lemondását azzal a kéréssel, hogy a delegáczió ülésszakának befejezése után funkcziótól felmentessék. A lemondás okát illetőleg azt irja a P. Ll., hogy a megszállott tartományokra nézve huzamosabb idő óta több olyasmi történt, a mit Szlávy nem akadályozhatott meg, sem nézeteivel nem egyeztethetett meg. De kötelességének tartotta megállani helyét, mig a lázadás nem veretett le és a rend helyreállitására szükséges eszközöket meg nem szavazták a delegácziók. Annak látszatát is el akarta kerülni, mintha kedvezőtlen hatást akarna gyakorolni lemondásával a delegácziók határozatára, nevezetesen a magyar delegáczióra, vagy mintha vonakodnék népszerüségét is koczkára tenni a közös kormány solidaritásából reá háramló kötelességek teljesitése által. Minthogy azonban most a legközelebbi hónapokban minden tekintetben biztositva van a helyzet és Szlávy is elég bizonyitékát adta kötelességei hü teljesitésének, elesnek azok az okok, a melyek eddig kitartásra inditották; e mellett azonban természetes, hogy a komoly férfiunak ily fontos határozatát megváltoztathatlannak kell tekinteni.

Mint Szlávy utódját, irja továbbá a „P Lloyd“, Kállayt emlegetik; ez a hir azonban, mig Szlávy lemondása felett nem hozatik határozat, többé-kevésbé valószinü kombinátiónál nem több.

Kézdi-Vásárhely, 1882. május 1.

A kézdivásárhelyi tanitói kör f. évi április 29-én d. u. 3 órakor tartotta meg rendes negyedévi közgyülését a közs. leányiskola első osztálya tantermében. E gyülés nevezetesebb tárgyairól kivánom értesiteni a t. olvasóközönséget.

Gyakorlati tanitást tartott Szabó Géza közs. leányiskolai tanitó az első osztályban az irva-olvasásból, ismertette az összetett „cz“ betüt. Gyülés a tanitást meghallgatván, azt ugy alaki, mint tárgyi tekintetben megbirálván, sikerültnek nyilvánitotta.

Ezután elnök, Nagy Károly, a gyülést megnyitván, fölkérte jegyzőt, hogy a mult gyülés jegyzőkönyvét olvassa föl. A jegyzőkönyv minden észrevétel nélkül hitelesittetett. Szavalta Fülöp Gyula Tompa M. „A gólyához“ czimü költeményét. E szavalatot körünk élvezettel hallgatta meg s szavalónak a sikerült szavalásért elismerését fejezte ki. Olvasta Kis Klára, a közs. elemi leányiskola tanitónője, „A női munka tanitásáról“ czimü értekezését. Az irónő kifejti értekezésében általánosan mindazon érveket, melyek a női munka tanitásánál az egyszerüségre irányulnak. Sőt azon ohajának is ad kifejezést értekezésében, hogy a női munka tanitásánál főleg arra kellene fősulyt fektetni, hogy az a szegénysorsu leányoknak kereset forrásul is szolgáljon. Megérdemli ez értekezés, hogy a tanitónők beható tanulmányozás tárgyává tegyék. Körünk ezen alkalmat megadandó,

---

A „Székelyföld“ tárczája.

Tavaszi virágok.

(Apró rajzok.)

II.

Kedves barátom!

Olyan fáradtan érkeztem meg hozzá egy tavaszi alkonyaton! Kimerülve a sok élvezettől, — mert bálból jövék — elrekedve a por-, füst- és zajos beszédtől s megtörve a hosszu ut unalmassága által, oly jól esett, midőn gondoskodásával elhalmozva, theát készitett a rekedtség ellen, meleg kávét a főfájás elüzésére és tüzet rakott, hogy felmelegedném annak lángjainál.

Le is ült mellém, csevegve, mint rendesen, szeretetreméltóan, álmatagon, azzal az ő egyhangu beszédjével:

— No látja, ugy kell magának! ... Bár még betegebb volna, abban nekem mindjárt kétszeres hasznom támadna: egyszer, hogy némileg legalább boszulva lennék, hogy magamra hagyva, mulatni jár idegen helyekre; másodszor, hogy annál hosszasabban ápolhatnám.

— Köszönöm magának, én szivem, kis világom, ezt a nagy szeretetet, a mi édesen fogad, mikor szidással illethetne, s a mi kigyógyit a bajokból, a melyeket mások társaságából hozok a maga untatására.

— No már az megint miféle beszéd?! Untatás! Hát unalom az nekem, azt hiszi?! Nem azt tartom én szerelemnek, a mit ott azok a beczézett városi kisasszonyok kisimitott mosolyukkal, üresség eikkel, hogy maga itt ülne le mellém valami nagyon kiszabott formatartásban és diskuráljon unalmas történeteket, meg aztán hogy én hallgassam s tettessek valami nem létező naivságot, ártatlan gyermekdedséget, hanem azt, hogy ha összetörte magát az ut, hát vállamon kipihenje magát; ha eső verte meg, ruháit közösen megszáritgassuk; ha elrekedt, hát hogy csináljak én magának jó tojásos theahabartot, a mitől kienged a hangja; hogy látná mindezekből, hogy mint olvad fel ez az én lényem a magáéban, megfelezve magával mindent, a mit csak bir!

* * *

Akkor aztán már késő este volt. A hold feljött már hosszu vándorlásos utjára, a mi szép fénybe vonta a messze elnyuló vidéket. Jobbról a magasba szökő hegy orma, balról a sötétbe hajló mező képezik a láthatárt, a min nincs egyetlen hangocska sem, mely megzavarná körül künn s ott benn is a nagy csendességet.

Lassan felállt a kis székről s fejemet válláról elemelve, felszitotta a tüzet s nyughelyet készitett.

— Hadd vessek én ágyat magának; tudom, jobb szereti ugy. Ez az én kicsi párnám, tulajdon kezemmel csináltam s mindig azon alszom. De ilyenkor hadd legyen a maga feje alatt, hogy álmodjék felőlem. De rólam álmodjék ám, mert az a kis vánkos majd elbeszéli nekem. Ez a takaró is az enyém: no hát itt hagyom azt is magának; ne mondhassa, hogy nem járok a kedvében. Aztán aludjék jól. Nagyokat ne sohajtozzon, mert azt én meghallom s elrontja az én álmomat, pedig én csak akkor tudok édesen aludni, mikor magát itt tudom az én kis oldalszobám szomszédságában ... Hát most hova gondol? ... Még csak rám se figyel; de pedig bizony csak figyeljen; mert ilyenkor, mikor Rózsi nincs idehaza: maga az én frajom; azért hát hallgassa meg: én most megyek fekünni; ezt a szobát maga én utánam bezárja ezzel a kicsiny kulcscsal itt is, aztán kikerül a folyosóra s az ablakon beadja nekem. Mert ezt az ajtót csak kivülről lehet bezárni, s mert jobb, ha be van az zárva. Mit mondana a világ? .. No már most elvégeztem, nincs egyéb panaszolni valóm semmi se ... Aztán reggel, mikor felébredek, ezt a vékony falat megkopogtatom háromszor, az lesz a riadó. Arra magának sebesen fel kell ám kelni, még sebesebben felöltözni, hogy kivehesse tőlem a kulcsot az ajtó felnyitása végett, a mikor már én is rendben vagyok ezzel a házi szőttes ruha toilettejével. Akkor kivánhat aztán jó reggelt nekem, mint most már „jó éjt“ mondhat ... Aludjék jól, szivem. Itt a balkezem; maga ezt szereti bucsura megcsókolni. No hát csókolja meg. Aztán itt van az ajkam is, azt is megcsókolhatja egyszer ... Igy no. Jó éjt! ... Szép álmokat!

— Jó éjt, én szivem, édes kicsikém!

. . . . . .

K. F.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

kiadta birálatra Bölcskévy Ilona községi elemi leányiskolai tanitónőnek.

Habár tanitói körünk több éve már, hogy ugy a tanügy emelése, valamint az egyes tagok önképzése czéljából együttes erővel munkálkodik, a végleges szervezkedéssel mindeddig késett. Most, midőn körünk teljesen meggyőződött arról, hogy a végleges szervezkedésre az idő elérkezett: eddigi ideiglenesen alkotott alapszabályait az ezt megelőzött gyülésben egy 4 tagu bizottságra biztá revideálás és átdolgozás végett.

Fölolvastatván a kiküldött bizottság által átdolgozott alapszabálytervezet, melyet a gyülés egyes szakaszoknak módositása után el is fogadott, megbizatott az elnökség, hogy azt 3 példányban kiállitva, a megyei kir. tanfelügyelőség utján a nagym. vall. és közokt. miniszter urhoz megerősités végett terjessze föl.

Elhatározta továbbá körünk, hogy a „szegény iskolás gyermekeket segélyező alap“ javára májálist fog rendezni, melynek előleges intézésére egy 5 tagu bizottságot küldött ki.

Elnöki előterjesztések, többrendbeli kebli ügyek elintézése és a jövő gyülés tárgysorozatának megállapitása után a gyülés $^1/_2$7 órakor véget ért.

Legyen szabad ezek után azon ohajomnak kifejezést adni, hogy városunk polgársága, — kiknek gyermekeik jövő boldogsága szivükön fekszik, — bizonyára segédkezet nyujtand ama czél megvalósitásában, melyért körünk minden egyes tagja szivvel-lélekkel munkált eddig és munkálni fog a jövőben is.

Különösen legyen szabad városunk nemesen gondolkozó polgárságának becses figyelmét egy körülményre felhivni, mely szerint tanitói körünk egy „Szegény iskolás gyermekeket segélyező alap“ létesitését tüzte ki egyik igen fontos czéljául. S hogy ezen magasztos czél már a kezdet nehézségein is tul van, leginkább bizonyitja az, hogy a jelzett czélra ily rövid idő alatt is a helybeli takarékpénztárban 117 frt van kamatozás végett elhelyezve. Ezen összeg részint a tanitói dalkörnek a temetések alkalmával fizetni szokott 20 frtnyi dij feléből, részint a rendezett hangverseny jövedelméből gyült be.

Tanitói körünk munkálni fog jövőre is, hogy jelzett alapot mentől rövidebb idő alatt akkorára növelhesse, mely a szegény gyermekeknek az iskolába járhatást biztosithassa. Hogy azonban ez mihamarább létesülhessen, arra városunk nemesen gondolkozó és áldozatra mindig kész polgárságának támogatására is szükség van. Biztat is az a remény, hogy városunk lelkes polgárai közül sokan, vagy ugy mint alapitó, ki egyszersmindenkorra 10 frtot, vagy ugy mint pártoló, ki 5 egymásutáni évben évenkint 2—2 frtot a „szegény iskolás gyermekeket segélyező alap“ javára fizet, körünket ezen czéljának elérésében támogatni fogják.

Adja Isten, hogy ugy legyen!

Gyöngyösi István,
köri titkár.

Nyilt levél

tekintetes Roediger Lajos urhoz

Istvántelek, 1880. április 19-én.

(Vége.)

Nem emlitve más, többé-kevésbé lényeges akadályt, és a felhozottaknak is bebizonyitását, mint általában átérzettet vagy a mérlegelő elme által könnyen átláthatót, mellőzve, legyen szabad még nehány megjegyzést tennem.

1) A termelés szétszórtságát lokalizálni kellene oly formán, hogy az egyes vidékeknek azon szomszédos falvaiban, melyeknek talaja és fekvése megegyező, a termelési főirányt egy-két gyümölcsfajra kellene terelni, igy pl. hegyoldalos fekvésü és agyagos talaju helyeken diót és más oly csontár és lágymagu gyümölcsöt ajánlani nagybani termelésre, melyek az ily fekvést és talajt nemcsak kiállják, de kedvelik és igy jól diszlenek; völgyes, szelektől védett fekvésü és televénydus mély talajokban a gyengébb fáju és kényesebb gyümölcsök stb. kiváló termelésére hatni. A piaczot illetőleg oda kell müködni, hogy az oly központban fekvő helyeken létesüljön, melyek a hasonló faju gyümölcsök termelési helyeinek könnyen hozzá juthatók és igy itt egyszerre nagyobb mennyiségü, ugyanazon faju és hasonló minőségü gyümölcs legyen eladásra kiállitható. A most mondottakra mintha látnám, sokan mily jóizüen nevetnek markukba, mondva, nesze neked, te meglőtted! Tévednek, vigkedélyü jó uraim, mert a tapasztalás — a nagy mester — kaczajuk létjogát megsemmisitette, ugyanis: méltóztassanak megfejteni, hogy egyes kis városok vagy plane faluk országos vására a legtávolabbi vidékiek vagy külföldiek által is miért oly látogatottak? Nemde azért, mert az oly helyekről tudva van, hogy ott nagymennyiségü rugott borju, emitt jármos ökör, ilyen vagy amolyan ló stb. kapható jó minőségben?!

2) Sajnos tény, hogy a székelyföld gyümölcstermelői ezideig a sokoldalusággal tulságba mentek és hozzá sok kevésbé értékes, csak egyesek majomszerü szeretete folytán feldicsért oly gyümölcsfajt szaporitottak és általánositottak, melyek nemcsak kiviteli czikkül nem szolgálhatnak, de a helyi piaczokon is alig vásároltatnak meg valamely potom árért. Ön kárán tanul a magyar; ezen szomoru igazság felléptével a baj lassanként talán kisebbednék, azonban nem szabad a közjóllétet nemcsak száján, hanem szivén is hordó férfiaknak azt bevárni; tenni kell mielőbb és odahatni, hogy a helyi viszonyok közt jól tenyésző, piaczképes, jól fizetett és bővön termő gyümölcsfajok megismertessenek, terjesztessenek és ezekből is csak a leginkább megfelelő nehány faj szaporittassék nagyban. Azonban nem oly könnyü ennek kivitele, mint elmondása; nem egyesek elzüllő, hanem többek társulati összemüködése érhet el — kézzel fogható szemléltetés és meggyőzés, jutalmazással összekötött kiállitás, ingyen czitogaly stb. által — kellő sikert, mert sajnos, a régihez ragaszkodás és az ujitás iránti indolentia oly nagy még ma is, hogy a megrökönyösödött állásponton levők a legnemesebb indulatból javitni és a korral haladni tanácslót legalább is kinevetik. A tanitó urak ügybuzgósága tagadhatatlanul üdvös eredményeket szülhetne e téren is, de tőlük, kik anélkül is oly igen sok oldalról vannak igénybe véve, méltányosan sokat nem várhatunk; a gazdák társulati szövetkezete érhetné el csakis a kivánt sikert, azonban ez Háromszék éji homályában késik s ki tudja, mikor jön a gazdasági egyesülés oly mélyen szükségesnek érzett boldogitó korszaka?!...

3) A messze szállithatásra alkalmas utak hiánya folytán e bajt kevésbé áll módunkban orvosolni, mert egyesekül nem teremthetünk vagyis létesithetünk hajóvagy vasutat, de közös erővel oda hathatunk, hogy ha hajóutat nem is, de helyi érdekü vasutat — kicsinyeskedésünk kizárása és az álpróféták meg nem hallgatásával — létesitni igen is nagyban segithetünk! Vajha a közelmultban, midőn oly szép mozgalom volt egy Háromszéken épitendő helyi érdekü vasut tárgyában, a közönyt, szükkeblü kicsinyeskedést és viszálykodást félre dobtuk volna!...

Ugy hiszem, önt, tisztelt barátom, épen ugy, mint csekélységemet, boldogitandná azon nemes érzet tudata, hogy a közjó érdekében tett kezdetleges lépésünk uttörőül szolgált volna egy ép oly szép mint hasznos gazdasági ág méltó felkarolásához. Vajha ugy lenne!...

A viszontlátás reményében Isten önnel! Székelytestvériesen üdvözli

kiválóan tisztelője:
Pethő György.

Levelezés.

Gy.-Szt.-Miklós, 1882. április 28.

Tekintetes szerkesztő ur!

Tisztelettel kérem, legyen szives becses lapjában a következő sorok közlésére helyet adni.

A helybeli „Vörös kereszt“ egylet, mely már közönségünknek számos élvezetes estét szerzett, tegnap tartá ez évadban utolsó fillérestélyét. Daczára annak, hogy a meghivón nem volt olvasható a szokásos „tánczczal egybekötött“ jelző, nagyszámu közönség gyült egybe az estélyen, kik közt községünk szine-java képviselve volt.

Az estély minden tekintetben megfelelt eddig kiérdemelt jó hirének annál is inkább, miután a rendezőség a közönséget a Kövér Lajos által irt „Cholera és női szeszély“ czimü 1 felvonásos vigjáték előadásával meglepetésben részesitette. A szereplők: Lieb Zsófi, Liszkai Antónia, Borsos József és Hochsild Lajos, könnyed játékuk és élethü alakitásaik által teljesen kiérdemelték a közönség tetszését, mely a szüntelen meg-megujuló tapsokban nyilatkozott.

Az előadás után rögtönzött kedélyes tánczmulatság az egybe gyülteket egész éjjeli 3 óráig tartá együtt s igy fiatal embereink azon része, kik az estélyen meg nem jelentek, komolyan sajnálkozhatnak távol maradásuk felett.

Ez estélylyel a helybeli „Vörös kereszt“ egylet ilyszerü müködését egy időre beszüntette; a következő fillérestélyt, mint tudomásomra jutott, f. év október havában fogja rendezni.

.....a.....d.

Maros-Vásárhely, április 29.

A marostordamegyei gazdasági egylet igen üdvös irányu gyakorlati tevékenységet kezd kifejteni; tegnap Mezőbándon erdélyi faju szarvasmarhákra állatkiállitást rendezett 65 frt (2 és 10 frtos dijak) s elismerési okmányok kiosztásával. Ezen első, ugy szólva kisérleti kiállitásra nem sokan jelentkeztek ugyan, de a jelenvoltakra igen jó hatással volt a szegény, egyszerü, 10—20 holdas földmüveseknek megjutalmazása s bizton lehet számitni, hogy egy következő hasonló alkalommal sokszorosan fognak a kiállitók jelentkezni s ezáltal az annyira elhanyagolt marhatenyésztés a kisbirtokosoknál is élénk lendületet fog venni.

A biráló bizottság gróf Lázár Jenő buzgó egyleti tag vezetése alatt teljes számban megjelent s minden egyes határozatát közelegedettség s helyeslés mellett hozta meg; tiz egyén részesittetett pénzjutalomban és tiz egyén nyert elismerési okmányt. A folyó évben még Görgény-Szentimrén, Nyárádszeredán, Szászrégenben és Maros-Vásárhelytt fognak hasonló kiállitások rendeztetni. Ily módon remélhető, hogy az egylet müködése is közhasznu leend, de egyuttal, hogy az egylet is a közönség részéről nagyobb pártfogásban, támogatásban fog részesülni. **L.**

Mindenféle.

— **A kézdivásárhelyi** olvasó-egylet uj helyiségének berendezése folyamatban van s igy az átköltözködés valószinüleg a jövő hét folyamában meg fog történni. A kaszinó ezen helyiségváltoztatással a közönség egy régi ohaját teljesiti, hogy t. i. a kaszinóhelyiség a központon legyen. Már most minden kivánalomnak elég van téve s reméljük, hogy a kézdivásárhelyi értelmiség jövőre nagyobb pártfogásban részesitendi e szépirányu egyletet, mint a minőben eddig részesité. Ugyanezen alkalomból megemlitjük, hogy a kézdivásárhelyi zenede elhatározta, hogy az uj helyiség megnyitásának némi ünnepélyes jelleget adandó, zeneestélyt fog az uj helyiségben rendezni. Minthogy azonban a termek kifestése miatt előre a beköltözést meghatározni nem lehet, annak idejében az olvasó közönséget erről értesiteni fogjuk.

— **Sz.-Udvarhelytt** nehány nap mulva a reáliskolai igazgató, Héjja Endre, tanárkodásának huszonötéves jubileumát fogják megünnepelni. (Zs.)

— **Ezüst-menyegző.** Alcsernátoni Sylvester János és neje Bitai Baikó Anna, f. év április 23-án tartották ezüst-menyegzőjük ünnepélyét vidám kedélyhangulatban és egészségben. Adja az ég, hogy arany-menyegzőjüket is megérhessék teljes boldogságban!

— **Pap Mihály** honvéd főhadnagy, ki jelenleg Kolozsvártt van szolgálatban, a májusi előléptetések alkalmával II. oszt. századossá léptettetett elő. Gratulálunk!

Bocskor Mihály.

Sz. 1814. † 1882. április 30.

A csikmegyei ügyvédi kar nesztora, Bocskor Mihály csiksomlyói ügyvéd, volt megyei tiszti ügyész, április 30-án reggel csiksomlyói lakásán rövid betegeskedés után végelgyengülésben megszünt élni. 1848. előtt Kolozsvártt egyike volt a legkeresettebb ügyvédeknek. A honvágy haza hozta Csikba s Csik-Somlyón letelepedvén, rövid időn nemcsak a legkeresettebb ügyvéd, de egyuttal a megyei értelmiség vezérférfia lett. Az 50-es években az abszolut kormány idejében Bocskor Mihály volt az Csikmegyében, kinek házánál a megyei értelmiség összegyült, közös fájdalmukat egymásnak elpanaszolni s hazafias magatartásuk irányát megállapitani. Az abszolut kormány is érezte és ismerte az ő tekintélyét és hatását. Nem egyszer kisérlették meg őt maguknak megnyerni. Megkinálták magas hivatalokkal; megkinálták a megye adminisztrátorságával; de ő megmaradt független hazafinak. Az alkotmány visszaállitása után hosszas ideig megyei tiszti ügyész, a csiksomlyói róm. kath. főgymnasium pénzalapjának pénztárnoka s a Szt. Ferencz-rendi zárda syndikusa volt. Erejét hanyatlani látván, visszavonult a nyilvános pályától s csak gazdaságának és családjának élt, mig a halál április 30-án kioltá éltének még fel-felvillanó szikráját is. Számos tagból álló családot hagyott hátra, kiknek jövőjéről soha sem szünt meg gondoskodni s azt biztositotta is. Nyugodjék békével!

A család által kiadott gyászjelentés igy hangzik: „Özvegy Bocskor Mihályné szül. csikvacsárcsi Balás Katalin a maga, gyermekei: Ilona férj. Bogády Gyuláné, Ádám, Kálmán, Béla, Bálint; veje: Bogády Gyula, unokái: Bogádi Etelka és Anna, sógora: Balás Károly és neje Ludwigh Károlin, ugy számos közeli és távoli rokonok nevében mélyen szomorodott szivvel jelenti a felejthetetlen jó férj, az ép oly tiszta jellemü honfi és emberbarát, mint gyermekei jóllétéért önfeláldozó édes atya, nagyatya, sógor és rokon: Csikszentmártoni Bocskor Mihály hites ügyvédnek élete 68-ik, boldog házassága 28-ik évében, nehány napi szenvedés és a haldoklók szentségeinek áhitatos felvétele után folyó évi április hó 30-án reggel 4 órakor történt gyászos kimultát. A boldogultnak hült tetemei folyó évi május hó 2-án d. u. 4 órakor fognak a szentferenczieck sirboltjában nyugalomra helyeztetni s lelkéért az engesztelő szt. mise-áldozat a szt. Ferencz-rendiek templomában május hó 3-án d. e. 10 órakor fog az egek Urának bemutattatni, mely alkalomra a résztvevők szomoruan meghivatnak. — Az örök világosság fényeskedjék neki! — Cs.-Somlyó, 1882.“

— **Székely-Udvarhelytt** folyó hó 18-án nagyszerü ünnepélynek lesz tanuja a város. Ugyanis a helybeli ref. egyházközség temploma épitésének 100 éves emlékére a lakosság impozáns mulatságot fog rendezni a Sós-fürdőn. Az ünnepélyre az előkészületek már meg vannak téve. A siker — igen természetesen — kétség alá sem jöhet. A tánczmulatságból befolyó jövedelem egyrészt a leánynöveldében alkalmazandó 3-ik állomás alaptőkéjének gyarapitására, másrészt egy uj orgona beszerzésére fog fordittatni. A rendező bizottság élén, mint elnök, Kassai Ignácz főgondnok ur áll. A rendezőség a nők részéről a következő tagokat számlálja kebelébe: Szabadyné, Korondyné, Szakács Mózesné, Lankó Albertné, Bagdyné, Madarász Véri, Fodor Ilka, Piskolti Boriska, Kiss Irma, Szeles Terka, Szabó Perzsi. A férfiak közül a következő rendezők jelöltettek ki: Tolvaj Zsigmond, Szentgyörgyi Mózes, Bagdy Imre, Kassai Ákos, dr. Kassai Albert, dr. Ráczkövy Samu, Koncz Ármin, Solymosy Endre, Sipos Lajos, Ilyés István, Lázár József. Az imát Tolvaj Zsigmond, a beszédet Zajzon, papok, fogják tartani. Az iskolai zenekar és a dalegylet az isteni tisztelet alatt működni fognak. Ez ünnepély — meg vagyunk győződve — városunk minden lakóját körében fogja találni. Erről azonban részletesebb tudósitást is adunk. (Zs.)

— **Hetvenéves ünnepély.** Simon Jukundián, a Szt. Ferencz-rendi szerzet erdélyi tartományfőnöke, a Ferencz József-rend lovagja, április 29-én ülte születésének hetve-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

nedik évfordulója napját s egyuttal névnapját csiksomlyói székhelyén, az ottani szerzetesrend házában. A széles körben ismert és általánosan tisztelt férfiu ezen ünnepélyére a somlyói összes intelligenczia megjelent. A vidéki papság köréből többen voltak jelen. Ott volt a távolból Elekes Lőrincz vajdahunyadi házfőnök is, mintegy jelezve azon ragaszkodást és tiszteletet, melyet nemcsak közelben, hanem távolban is tanusitanak az ősz rendfőnök iránt szerzettársai. A gazdag lakomát, mely délben kezdődött s csak késő éjjel végződött, vidám felköszöntések füszerezték. Az ősz tartományfőnök ma is oly jó erőben és vidám élczekből és adomákból soha ki nem apadó derült, jó kedélyben van, mint akár husz éves korában. Csak patyolatfehér haja árulja el az őszt, különben senki el nem hihetné róla. Hosszu életére a megnyugvás teljes önérzetével tekinthet vissza, mert annak minden napját és óráját hasznos foglalkozás és folytonos munka közt töltötte. Kora fiatalságától fogva az ifjuság tanitásával és nevelésével foglalkozott. Most, midőn hivatalos állása majd minden perczét igénybe veszi, még most sem tud megválni azon tértől, melynek élete nagy részét szentelte. A csiksomlyói róm. kath. tanitóképezdének ma is ő az igazgatója. Majd mint egyházi iró és költő, majd mint zeneszerző és müvész, folytonosan mint tanár és tanitó, munkált és munkál fáradatlan szorgalommal és kitartással a közjó érdekében. Örömmel csatlakozunk tisztelői jó kivánataihoz s őszintén kivánjuk, hogy az ősz tartományfőnök születésének évfordulóját még sokáig a mostanihoz hasonló egészségben, erőben és vidámságban ünnepelhesse a haza és a közügy javára!

— **A kézdivásárhelyi korcsolya-egylet** bálbizottsága f. hó 5-én, azaz pénteken délután 4 órakor gyülést tartand, melyre a bizottsági tagok tisztelettel meghivatnak.

— **Értesülésünk szerint** a sz.-udvarhelyi róm. kath. gymnasium ifjusága régebben tervezett májálisát e hó 6-án tartja meg, 8-án vagy 10-én pedig a tánczczal egybekötött mükedvelői szini előadás tartatik meg. A jótékonyczélu nőegylet is készül egy nyári mulatságra, s ha ez is május hóban esik meg, akkor igazán egyik májálisból a másikba botlunk bele, szent örömére a leányoknak, ifju uraknak s a férjhez adó leányokkal Istentől megáldott — papáknak. Bizony utólért bennünket a bolondság!

— **Az eltünt Szőke Károly** csikszentgyörgyi tanitó holttestét a havason megtalálták. A folyó hó 29-én megejtett boncolás alkalmával az orvos konstatálta, hogy az illető öngyilkos lett. Szivét lőtte át. A havason megtalált hullájáról ismeretlen tettesek a felső kabátot ellopták, valamint a revolvert is, melylyel kivégezte magát. A megmaradt 5 drb revolvertöltést a hulla mellett megtalálták. Felső kabátjában 120 frt készpénz is volt, melyet hasonlóan elvittek.

— **Az udvarhelyi primás garázdálkodásához.** Mult számunkban emlitettük, hogy Kónya Miklós minő udvarias eljárást tanusitott Fekete borbély irányában. Most már irhatjuk, hogy Kónya Miklós feleségecskéjének kiséretében meglátogatta Feketét műhelyében és az ellopott pénzt az utolsó krajczárig visszaadta.

— **Eljegyzés.** Kilyéni Székely János birtokos közelebbről jegyezte el báró Szentkereszty Anna kisasszonyt, báró Szentkeszty Zsigmond és néhai gróf Haller Anna bájos leányát, az erdélyrészi aristokratia egyik legszellemesebb föuri hölgyét. Az esküvő szeptember havában leend. Állandó boldogságot kivánunk a boldog mátkapárnak!

— **A görgényi** kastély számára már elkészitette Mesztitz Mihály marosvásárhelyi butorkereskedő a megrendelt butorokat s azokat április 24-én személyesen adta át az erdészeti hivatal főnökének.

— **Marosvásárhelyi hirek.** A „Keményi Zsigmond-társaság“ május első vasárnapján (7.) d. u. 4 órakor tartja meg rendes és nyilvános havi ülését a következő tárgysorozattal: a) „Az öreg szolga bibliája“, rajz, irta: dr. Tóth Sándor, felolvassa Sándor Kálmán; b) „Tavaszhoz“, költemény Vásárhelyitől, felolv. dr. Tolnay Lajos; c) „Egy régi levélből“ (költemény) Jékei Aladártól, felolv. Deák Lajos; d) Koncz József rövid ismertetést mutat be a budapesti orsz. könyvkiállításról. — A marostordamegyei tankerületi tanitótestület folyó 1882. év május 6-ikán d. e. 10 órakor Mező-Bándon köri gyülést tart az állami iskola helyiségében. — A marosvásárhelyi dalkör igazgató választmánya mult hó 20-án tartott ülésében elhatározta, hogy az idei augusztus 15—20-ig Debreczenben tartandó országos dalversenyen — illetőleg dalár-ünnepélyen — az egylet, mint versenyző, 28—30 taggal részt fog venni. — Kerekes Sámuel és Sándor Kálmán nyilatkozatot tesznek közzé, melyben a szinészet ügyében a „Maros-Vidék“- és „Erdélyi Értesitő“-ben folytatott polemiájukra nézve kinyilatkoztatják, hogy a kérdéses közleményeknek félreértésekből eredett személyeskedő tartalmát elejtettnek tekintik s a kifakadó személyeskedő kifejezéseket visszavonják. Igen okosan teszik. — A Baruch-féle szeszgyár április 28-án leégett. A kárt 250,000 frtra teszik. A gyár 500,000 frtig volt biztositva.

— **Szász-Régenben** Verebély József, csizmadia és neje lakásukon halva találtattak, mindkettő kettémeszett gégével. A birói szemle és a helyszinén azonnal megejtett vizsgálat kideritette, hogy a kettős halálesetet nem egy harmadik személy okozta, hanem hogy a nő előbb férjét meggyilkolván, azután magát végezte ki, mely tényt később egy hátrahagyott levél is, melyet édes anyjához irt, igazolta. Verebély József 5 évig élt nejével, Kolcsár Rózával, és frigyöket semmi sem zavarta. Az elmult hónapokban azonban Verebély egy más nőszemélylyel viszonyt kezdett, minek folytán nejétől el akart válni. Ezt Kolcsár Róza, ki férjét halálosan szerette, nem tudta eltürni; ezért az elmult szombaton reggeli 4 órakor az ágyban alvó férjének gégéjét egy borotvával elmetszette. A halálosan megsértett férj felugorván, a szobából ugyan kimenekült, de a pitvarban összerogyván, ottan vérzett el, neje pedig borzasztó tette után a borotvával saját gégéjét elmetszvén, öngyilkossá vált.

— **Próba-lopás.** Egy vidéki földbirtokos a napokban kiküldte a kertbe cselédjét dolgozni, a ki a munka megkezdése előtt gubáját felakasztotta egy gyümölcsfára. Bevégezvén a munkát, gubájától mintegy 30 lépésnyire lefeküdt a földre s mint a macska, hason csuszott a guba felé. Gazdája ép akkor ment a kertbe, mikor a cseléd hirtelen lakapván a fáról a gubát, ezzel futni kezdett. Kérdőre vonatván, azt válaszolta, hogy meg akarta próbálni, hogyan tudna magának egy gubát lopni, ha neki nem volna.

— **Fura egy kérvényt** nyujtott be a napokban egy vidéki atyafi a járás szolgabirájához. A saját maga fogalmazta „alázatos“ kérvény a következőleg hangzik: „Tekintetes főszolgabiró ur! Azon alázattal ellopatott lóra nézve, kiért Gábor fiam befogatott az setét tömlöcbe, kit pedig nem cselekedett; mert midőn a kérdéses lónak elhozódása történt, Gábor fiam a feleségem jóváhagyásából a padláson aludt, az pedig lehetetlen lehet, hogy valaki a padláson lovat lopjon. Azt jól tudom, hogy a mult évben Gábor fiam valami juhcselekedetben találtatott; arra is bölcsen emlékszem, hogy valami kis apró marha sorja volt, kiért rendesen megis csapódott; de hogy e feljebb tisztelt luval Gábor fiamnak semmi köze sem volt: tanum Henczelyi szomszédom, akit az napon meg is verék vala mivel hogy a feleségemnél találódott, — a kire hiszem, meg is fog emlékezni. — Azért méltó alázattal kérem tekintetes főszolgabiró urat, ne sajnálja az [illegible] alatti fiamat az [illegible] alatti lunak gyanujából felszabaditani s a kivánatos trágya-hordásra haza bocsájtani; mert az mégis borzasztó dolog lenne, hogy Gábor fiam egy huszonöt forintos lunak érdekében megnyuzódjon“.

Gazdaság és kertészet.

Pőszmétének és veres ribiszkének vad ribiszkébe oltása. 1873. és 1874. tavaszán, irja egy angol kertész, megkisérlém egyéves vad ribiszke — Ribes aureum — hajtásoknak pőszmété és veres ribiszke veszszővel beoltását és azt találtam, hogy ez az elsőnél meglehetősen sikerült, utóbbinál azonban az oltásoknak körülbelül csak 5%-a fogamzott meg, s mindkét nemnek koronája később is igen gyenge maradt. Nagyobb sikert értem el szemzésekkel, olyannyira, hogy jó nedvdus alanyok mellett nem nagyon száraz esztendőben legkevesebb 80%-a a nemesitéseknek fogamzott meg, miért is ezen nemesitési módot ajánlhatom mindenkinek. Eljárásom következő: A mint a nemes Ribes idei hajtásai megérnek s jó erős szemeket mutatnak — tehát ugy augusztus második felében — erős, nedvdus, egyéves Ribes aureum hajtásokba helyezek be szemeket és pedig ugy, hogy a szemeket egy finom és éles tollkéssel kevés fával alulról felfelé vágom ki, nem pedig felülről lefelé, mi az eljárást csak nehezitené; pőszméténél még az oldalsarjak is simára levágandók, ugyszintén a fötövis, hogy bennünket ne hátráltasson. Ezután a szemzést, különösen a szem közvetlen szomszédságát, hárs- vagy Raphia-háncscsal (s nem fonallal) jól megszoritva bekötöm; pőszméténél a háncs még a tövis s levélszár között is keresztül huzandó azon okból, hogy a szem jól oda tapadjon. Ha ez megtörtént, a vad csemetét 7—10 szemmel a nemesités fölött elmetszem s egy hajtógalyat hagyok azon okból, hogy a nemes szem meg ne fuljon; én biztonság kedvéért minden alanyba két szemet teszek be, és pedig ellenkező oldalra, azért, hogy korán szép koronát nyerhessek. A kötéseket csak a következő tavaszszal bontom fel s időközben még akkor se háborgatom a nemesitést, ha a kötelék kissé be is vág, mert ez nem árt, mert később kinövi magát. A szemzés után következő év őszén a vad csemetét a legfelső oltás felett simára levágjuk s a metszlapot oltó-viaszszal bekenjük; a behegedés ezután csakhamar bekövetkezik, az ágak növekednek, erőteljesek s már a második évben jó gyümölcstermő koronájuk van.

A hagyma müvelése. A hagyma legjobban kedveli a meleg, szabadon álló talajt, melynek könnyünek, száraznak és frissen trágyázottnak, vagy nagyon kövérnek lenni nem szabad; legjobb, ha lágy és porhanyó. A földet, melybe hagymát akarunk ültetni, még megelőző őszszel is trágyázzuk meg friss trágyával, melyet felületesen szórjunk a föld felületére. A hagymát vethetjük, vagy ültethetjük, az elsőnél magvat, az utóbbinál pedig tavalyi kis gumókat használván fel. A magot előbb a melegágyba vetjük s innen aztán a fiatal növényeket hideg ágyba ültetjük át; lehet azonban a magot mindjárt szabadba is elvetni. A mag sokáig marad a földben, mig csirázni kezd, rendesen 4—6 hétig; azért a vető-magról korán gondoskodjunk (télen, vagy még ősszel), különösen akkor, ha melegágy nem áll rendelkezésünkre. A mag csak felületesen szóratik szét s lábunkra kötött kis deszka darabokkal tapostatik a földbe. Ha tavaszszal vetünk hagymát, ugy a taposás után azonnal meg kell öntözni az ágyat, vagy kormot hinteni reá. Ennek következtében a felületen fejlődik ki a hagyma, a nélkül, hogy abban a talaj által akadályoztatnék. Ha már egyszer a növény kibujt a földből, akkor további kérdés az, mily nagyra akarjuk növelni. Ha konyhai szükségletre nagy hagymát ohajtunk termelni, akkor a fiatal növények egyr észét gyomláljuk ki, ugy, hogy a megmaradt növényeknek egymástóli távola 12—18 ctm. legyen. — De ha az a czélunk, hogy kis hagymát nyerjünk, melyet jövő évben elültethessünk, ugy az egész vetésen nem változtatunk semmit sem, hanem ugy hagyjuk, amint a növénykék a földből kibujtak. Természetes, hogy ilyenkor a gumók nagyoró-nagyságuak lesznek. Az apró hagymák a kiszedés után jól megszáritandók, s minden száraz gaz- s levéltől megtisztitva télen át egy meleg kamrában helyezendők el, hogy csirázni ne kezdjenek. Tavaszszal egymástól egy arasznyira 3 ctm. mélyen a földbe ültetjük őket, s csakhamar szép s nagy hagymákat nyerünk belőlük. Hasonló módon járunk el a melegágyba ültetett fiatal növényekkel. Ezek akkor ültetendők ki a szabadba, ha tollszárvastagságot értek el, s 12—18 ctméternyire rakandók le a földbe. Az átültetés után jó az ültetvényt megöntözni, s az öntözést száraz időjárás mellett többször ismételni. Később a talajt felporhanyitjuk s a gaztól megszabaditjuk. Az érett hagymát szeptemberben száraz időben kell összeszedni, s a padláson oly helyre rakni, hogy a levegő kellőleg átjárhassa és szárithassa. Ha a hagyma eléggé megszárad, csomókba vagy koszorukba szokták kötni, s dér- és fagytól védett helyre rakni. A legszebb hagymákat jövő tavaszra magnak hagyjuk meg, s 3 ctm. mélyen ültetjük el és pedig oly módon, hogy az egyes gumók egymástól 36 ctm. távolságra álljanak. — A magas szárakat pedig karókhoz kötjük.

Hogy lehet szép és jó salátát termeszteni? Hogy különösen falusi kertekben oly ritkán lehet szép tömött fejü salátát látni, annak nem annyira a salátának növése alatt való hiányos gondozása, mint a vetőmagnak nem kellő megválasztása, illetőleg termesztése az oka. Hogy kellően érett és tökéletes magvat kapjunk, e végre rendesen azon föket szoktuk magnak hagyni, melyek legelőbb magvasodnak fel. Ez helytelen eljárás. Nem arra kellene tekintettel lennünk a magnak hagyandó tövek kiválasztásánál, hogy melyek magvasodnak fel legkorábban, hanem sokkal inkább arra, hogy melyeknek van legszebb, legtömöttebb fejök, amelyeknél aztán, ha attól kellene tartanunk, hogy nagyon későn fognak magvasodni, ezt a leveleknek óvatos megritkitása által lehetne gyorsitani. A hol vagy a kert rideg fekvésénél, vagy a választott saláta-faj nagyon hosszu tenyészidejénél fogva attól lehetne tartani, hogy a mag nem érik meg tökéletesen: oly módon segithet magán az ember, hogy a legszebb és legtömöttebb fejü példányokat az ágyból nagy virágcserepekbe ülteti át, s ott oly bánásmódban részesiti, mint a kertész más gyönge és a tenyészési idő közepére elültetett cserépnövényeket szokott, mint például dél felé néző fal mellé állitja stb. Miután a szép fejü salátáról vett mag épen ugy átörökölteti e tulajdonságát a belőle származó növényre, mint a gyorsan magvadzó salátának magva ezt a tulajdonságot: remélhetni, hogy ha a fentebbi eljárást követnék a saláta-termesztők, sokkal szebb és tömöttebb fejeket szednének kertjeikből, mint eddig.

Háztartás.

A burgonya betegségének tanulmányozására Irlandban a mult évben kiküldött bizottság végre közé tette vizsgálatainak eredményét. Ezen vizsgálatok uj, eddig ismeretlen tényt ide vonatkozólag ki nem deritettek, de a bizottság ezek alapján mégis jó tanácsokat ad a burgonya-termelőknek, melyek követése által ezen betegség miatti veszteségeket jelentékeny mértékben alább szállithatják. Káros, hogy a burgonya indáit a kiásás után a földön szanaszéthagyják, mert ezekben vannak elrejtőzve azon élősdiek és ezek csirái, melyek a következő termést megsemmisitik. Legjobb tehát az indákat összgyüjtve elégetni, s a hamut a földön szétszórni. Sulyt fektet e jelentés, a vetőmag minél gyakoribb váltogatására; az egy talajban több éven át tenyésző burgonyafaj életereje végre is elgyengül és igy az élősdieknek könnyen zsákmányává válik. Ajánlatos a burgonya magváról kelt gumókat ültetésre használni, mert igy legerőteljesebb burgonyát lehet előállitani. Végül figyelmet kell forditani az ültetni való burgonyának télen át való elrakására. Nem szabad azt meleg helyen csomókba rakni, vagy a burgonya-rakást melegitő anyaggal befödni. S általában kerülni kell mindent, a mi melegfejlődést vagy erjedést idézhet elő, mert az a gombák növésére nézve igen kedvező.

A borok hordóize ellen. Ezen gonosz hiba, mely főleg tavaszszal a borok lehuzásakor szokott nyilvánulni, csakis tisztátlanul, rosszul kezelt boroknál fordulhat elő. A hordóiz csak oly hordókon fejlődik ki, melyek rosszul tisztogattatnak vagy a melyeknek fája maga is alá van vetve a változásnak. Hibás dongák könnyen szétbomlanak s a bornak egy sajátságos izt adnak, mely azt igen kellemetlenné, sőt utálatossá teszi. A fa bomlása ugyanis ammoniákot juttat a borba. Az ilyen formán ártalmassá vált hordóból csaknem mindig kénsavval veszik ki a hordóizt. Ezen czélra 1.85 fajsulyu tömény kénsavat vesznek s a száraz hordóba 16—24 latnyit öntenek be. Ezután a hordó beduga-szoltatván, gyorsan körül hengergettetik. A sav az egészséges dongákat, melyek a seprő üledékével be vannak vonva, nem igen támadja meg, annál inkább a korhadásnak indultakat, s ezek korhadó részeit teljesen elpusztitja. Ezután előbb vizzel mossák ki a hordót a sav eltávolitása végett, majd vizzel és tisztitó lánczczal, végül pedig mésztejjel. A mésztej után addig kell a hordót vizzel kiöbliteni, mig a kifolyó viz tiszta nem marad. Magán a hordóizü boron a faolaj is képes segiteni. Evégből 1 font faolajat öntenek a borba folytonos kavarás közt és végül a hordót jól meghengergetik. Az olaj feloldja a kellemetlen izt adó anyagokat, s a bor ismét visszanyeri természetes izét. Az olajat hosszabb ideig lehet a boron hagyni, mert a levegőnek hozzájutását tökéletesen megakadályozza. A hordóizt következő eljárás segélyével is el lehet távolitani: Huzzuk le a bort egy egészséges tiszta hordóba, két akóra vegyünk 2 font czukrot s oldjuk fel 15 pint hordóizü borban tüz felett, s a forró folyadékot öntsük a hydralicus dugóval ellátott hordóba. A bor gyengébb vagy erősebb forrásnak indul a szerint, a mint több vagy kevesebb seprőt tartalmaz. A forrás befejezése után a bor lehuzatik és tojásfehérrel vagy vizahólyag-oldattal megtisztittatik.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Berozsdásodott csavarok kihuzására igen ajánlható az oly csavarhuzó, mely kemény aczélból készült képengeszerü eszköz, melybe egy köralaku nyilás van vágva, hogy azon esetben, ha a csavar kijönni nem akar, egy vasszöget lehessen rajta keresztül dugni, s igy a csavar kihuzására nagyobb erőt forditani. Vannak azonban oly csavarok, melyek a hosszas állás alatt berozsdásodva egyáltalán nem mozdithatók meg; ezekre jó olajat, de még inkább petroleumot önteni, hogy ezek a rozsdát felmarván, a kihuzás lehetségessé tétessék.

Szerkesztői izenetek.

Bermutasszem, Sz.-Udvarhelytt. A költemény travestatiója lapunk számára szerfelett hosszu.

Novák Gyula Sz.-Udvarnelytt. Köszönjük, jönni fog.

Hivatalos árfolyamok a budapesti árú- és értéktőzsdén.

Május 2-án.

Magyar aranyjáradék	19.65
Magyar vasuti kölcsön	134.—
M. keleti vasuti államkötv. I. kibocs.	91.50
M. keleti vasuti államkötv. II. kibocs.	110.75
M. keleti vasuti államkötv., évi 1876	95.50
Magyar földtehermentesitési kötvény	99.25
M. földtehermentesit. kötv. záradékkal	98.—
Temes-bánáti földteherment. kötvény	98.25
Temes-bánáti földt. kötv. záradékkal	97.50
Erdélyi földtehermentesitési kötvény	98.25
Magyar szőlődézma-váltsági kötvény	97.—
Magyar nyeremény-sorsjegy kölcsön	117.25
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	111.—
Osztrák járadék papirban	76.50
Osztrák járadék ezüstben	77.25
Osztrák járadék aranyban	94.—
1860. államsorsjegyek	130.50
Osztrák-magyar bankrészvény	825.—
Magyar hitelbank-részvény	340.75
Osztrák hitelintézet-részvény	343.50
Cs. és kir. arany	5.62
20 frankos arany	9.54
Német birodalmi márka	58.65
London (2 havi váltókért)	120.—
Magyar papirjáradék	87.50

Felelős szerkesztők:
T. Nagy Imre, Dr. Kábdebó Ferencz,
Ifj. Dobay János.
Kiadó tulajdonos:
Szabó Albert.

Pályázat.

A k.-vásárhelyi »Stephanie« menházánál a felügyelőnői állomás megüresedvén, arra ezennel pályázat hirdettetik.

Fizetése évenként 50 frt o. ért. külön szállás és teljes ellátás, ruházaton és ágynemün kivül.

Kötelessége: az intézet butorzataira s más felszereléseire vigyázni, a befolyt adományokat feljegyezni, az intézet háztartását rendes számadás mellett vezetni, az intézet öregeinek munkásságát vezetni, közöttük a rendet, tisztaságot és egyetértést fenntartani.

Pályázhatik minden oly feddhetetlen előéletü nő, ki magában annyi képességet érez, hogy fenn irt teendőket elvégezni tudja.

A kérelemhez melléklendő: keresztlevél, hatósági bizonyitvány és eshetőleg más, az illető képzettségét tanusitó okmány. Az igy felszerelt folyamodványok legkésőbb **folyó évi junius 15-ig** br. Szentkereszty Stephanie ő méltóságához, mint nevezett intézet elnökéhez (Zágon, u. p. Nagy-Borosnyó) küldendők.

K.-Vásárhelytt, 1882. április 28-án.

Özv. Pap Andrásné,
menházi alelnök.

1—1

Hirdetmény.

Kézdi-Vásárhelytt, a felsőbb helyen megerősitett uj vámtarifa szerinti vámszedés kezdetét veendi **1882. május 1-én,** miről az érdekelt közönség értesittetik.

K.-Vásárhelytt, 1882. április 29-én.

Szőcs József,
polgármester.

1—1

Árverési hirdetés.

A „Gyertyánffy Albert"-féle csődtömeg árukészletének **folyó évi április hó 25-ére** és következő napjaira kitüzött árverezése a hitelezői választmány határozata folytán **folyó évi május hó 22-ére** és következő napjaira lett elhatározva.

Az első két napon a 34051 frt 84 krra becsült árukészlet csak egészben és csak a 30000 frtnyi kikiáltási árért, vagy azon felül fog elárvereztetni. Az egész árukészletérti vételárnak egy harmada azonnal fizetendő le, mig a más két harmadának lefizetése folyó évi julius hó 15-ig teljesitendő.

Ha az árukészlet egészen el nem adható, azonnali készpénzbeni fizetés mellett a csapat, tétel és darab szerinti eladás következik.

A közelebbi árverezési feltételek, ugymint az árverezés alá kerülő áruknak jegyzéke is betekinthető Brassóban a kir. Törvényszéknél, kir. közjegyző Nemes Péter árverezési biztosnál, vagy ügyvéd Dr. Herell Henrik csödtömeg-gondnoknál.

Az árverezés Brassóban, klastromutcza Nr. 5. h. sz. alatt, a bukott czég üzleti helyiségeiben, fog megtartatni.

1—3

Tácztanitás.

Kézdi-Vásárhelytt, a »Zöldfa« nagytermében, a **tánczta nitást e hó 4-én** meg kezdem. Tanitani fogom a legujabb tánczokat. Jelentkezhetni folyó május hó 5-én, 6-án, 7-én. **Tandij egy hóra 4 frt.**

Magamat a t. közönség becses pártfogásába ajánlva maradok tisztelettel

Medgyesi Károly,
táncztanitó.

1—1

Sz. 758. közig.

1882.

Pályázati hirdetmény.

Kézdi-Vásárhely város tanácsánál egy végrehajtói állomás üresedésbe jövén 25 frt havi dij mellett, az erre pályázni kivánók felszólittatnak, hogy folyamodásukat e téren való működésük kimutatásával **1882. május 10-ig** alólirt tanács elnökségéhez beadják.

K.-Vásárhely város tanácsa, 1882. április hó 26-án.

Szőcs József,
polgármester.

3—3

204. szám.

1882.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. közmunka- és közlekedési ministerium az 1882. évi április hó 17-én kelt 5430. számu rendeletével a héjasfalva-cs-gyimesi államut 68—69 és 70—71. klm. szakaszán lévő 155, 156, 158 és 159. sz. fedköves faragott kő áteresz helyreállitását 805 frt 24 kr összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlitett munkálatok foganatositásának biztositása czéljából az **1882. évi junius hó 27-ik napjának d. e. 10 órájára** az udvarhelymegyei m. kir. államépitészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtók felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számitandó s a részletes feltételekben előirt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitüzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó müszaki müvelet és részletes feltételek a nevezett magy. kir. államépitészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponkint megtekinthetők.

Kelt Sz.-Udvarhelyen, 1882. évi április hó 22-én.

3—3

Magyar kir. épitészeti hivatal.

A f. évi közgyülés elhatározta

uj részvényeknek

kibocsátását.

Uj részvény 400 darab fog kibocsáttatni. Egy részvény névértéke 50 frt, a kibocsátási árfolyam 60 forint. A felülfizetett 10 forint a tartaléktőkéhez és a nyugdijalaphoz fog csatoltatni. Az uj részvények az 1883-ik évi üzlet osztalékában már részesülnek. A részvények részletekben is befizethetők és pedig:

az aláiráskor 6 frt,
május 15-ig 20 „
auguszt. 1-ig 20 „
október 1-ig 14 „

Nem részvényesek is **május 15-ig irhatnak részvényt alá.**

Az aláirók részvény-utalványt fognak kapni.

Fél részvények nem fognak kibocsáttatni. Az ez évben fizetett osztalék 16% volt

Székely-Udvarhelytt, 1882. április 24.

Székely-egyleti első takarékpénztár.

Ugron Gábor,
ig. elnök.

Ifj. Kovács Domokos,
pénztárnok.

3—3

Figyelemre méltó.

E nemes városban való rövid itt-létem alatt oly szerencsés voltam, hogy munkáim által több müvelt család tetszését megnyertem. E körülmény fölbátoritott, hogy üzletemet ugy rendezzem be, miszerint képes legyek a

szobafestészet

körébe vágó mindennemü munkát elvállalni. Elfogadok megrendeléseket **szobamennyezetek** (plafond) kifestésére olasz, német, franczia renaissance styl szerint, azokhoz illő tali mintákkal vagy tapetákkal. Képes vagyok **templomok** vagy más nyilvános **termek** diszitésére goth, mór, plastikai sat. stylben. Vállalkozom **ajtók, ablakok, szobapadlások** (pádimentum) festésére cseré-, juhar-, tölgy-, diófa, fehér porczellán stb. szinekben.

Hogy üres szavakban ne beszéljek, bátorkodom tek. Fejér Lukács, Szőcs József polgármester, Wertán testvér uraknál végzett munkáimra hivatkozni, kik megkeresésre szivesen megengedik azok megtekintését.

Midőn a n. é. közönség becses figyelmét felhivom, csak annyit jegyzek meg, hogy főtörekvésem ezután is az lesz, hogy olcsó árak, tisztességes munka és pontosság által érdemesitsem magamat a n. é. közönség szives pártfogására.

Alázatos szolgája

BLATT MIHÁLY,
szobafestő Kézdi-Vásárhelytt.

3—3

CIMBALMOS FERENCZ,

ASZTALOS-MESTER, KÉZDI-VÁSÁRHELYTT,

(Zsigmondtér, I. kerület, 8. udvartér)

AJÁNLJA

dió, köris, fenyő s más különféle fából müizléssel készült, fényezett (politurozott)

butor-raktárát.

Elvállal **épület-, butor-** s minden e szakmába vágó **asztalos-munkát;** ugy a közönséges, mint a **finomabb esztergált** vagy **faragványnyal ékitett DISZMUNKÁT** a legpontosabban, tartósan és a lehető **legjutányosabb áron.**

Minden nagyságu és faju koporsók készletben tartatnak.

NÁDFONÁSU SZÉK, KANAPÉ, SÓFA s más czikkek készitését, esetleg régebbiek ujrafonását elfogadja és gyorsan foganatositja.

Vidéki megrendelések gyorsan és jutányosan teljesittetnek.

5—6

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelytt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.